U S N E S E N Í

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedy Vojtěcha Šimíčka, soudkyně Michaely Bejčkové a soudce Ondřeje Mrákoty ve věci žalobce: **I. R.**, zastoupeného Mgr. Daliborem Lípou, advokátem, Jugoslávská 856/2, Karlovy Vary, proti žalovanému: **Policie České republiky, Krajské ředitelství policie hl. m. Prahy**, Kaplanova 2055/4, Praha 4, proti rozhodnutí žalovaného ze dne 18. 6. 2024, č.j. KRPA-198164-9/ČJ-2024-000022-ZZC, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 15. 7. 2024, čj. 4 A 30/2024 - 25,

takto:

I. Kasační stížnost **se odmítá** pro nepřijatelnost.

II. Žádný z účastníků **nemá** právo na náhradu nákladů řízení.

III. Ustanovenému zástupci žalobce advokátovi Mgr. Daliborovi Lípovi se odměna za zastupování a náhrada hotových výdajů **nepřiznává**.

Odůvodnění:

[1] Žalobce byl dne 17. 6. 2024 zajištěn Policií ČR při šetření jiné osoby. Následně bylo zjištěno, že žalobce byl pravomocným rozhodnutím ze dne 21. 3. 2024 vyhoštěn z České republiky, přičemž toto rozhodnutí nabylo právní moci dne 3. 4. 2024 a vykonatelným se stalo dne 2. 5. 2024. Zajištění bylo proto ukončeno a žalobce byl opětovně zajištěn rozhodnutím žalovaného ze dne 18. 6. 2024, č. j. KRPA-198164-9/ČJ-2024-000022-ZZC, za účelem vycestování, a to na 90 dnů ode dne omezení osobní svobody dle § 124 odst. 1. písm. c) zákona č. 326/1999 Sb., zákona o pobytu cizinců na území České republiky (*zákon o pobytu cizinců).*

[2] Žalovaný k zajištění přistoupil, neboť od žalobce nelze očekávat dobrovolné vycestování do země původu, což vyplývá ze samotného jednání žalobce, který si byl vědom, že na území České republiky pobývá neoprávněně a o vycestování se nesnažil (nežádal o vydání cestovního dokladu, kterým nedisponoval). Sám navíc prohlásil, že vycestovat zpět do země původu nehodlá. Žalovaný rovněž odůvodnil, proč nepřistoupil k uložení mírnějších opatření dle § 123b odst. 1 písm. a) – d) zákona o pobytu cizinců. Žalobce na území České republiky nemá žádné rodinné ani jiné sociální vazby, je nezaměstnaný, nemá žádný majetek ani dostatek finančních prostředků na složení finanční záruky a rovněž nemá bydliště, kde by se trvale zdržoval. Žalovaný vzal v potaz také pobytovou historii žalobce, který byl několikrát shledán vinným ze spáchání přečinů.

Vyhodnotil proto, že žalobce je nutné zajistit a k tomu stanovená doba trvání (90 dnů) je zcela přiměřená a nutná k obstarání veškerých dokumentů k vycestování.

[3] Žalobce proti rozhodnutí žalovaného podal žalobu k Městskému soudu v Praze (*městský soud),* ve které označil napadené rozhodnutí za vnitřně rozporuplné, šablonovité a nepřezkoumatelné. Zajištění považuje za nepřiměřené opatření a domnívá se, že žalovaný měl přistoupit k aplikaci mírnějších opatření ve smyslu § 123b odst. 1 písm. a) – d) zákona o pobytu cizinců. Nepřiměřená je prý rovněž doba trvání zajištění.

[4] Městský soud žalobu zamítl jako nedůvodnou. Ve shodě se žalovaným totiž shledal naplnění zákonných podmínek pro zajištění cizince [§ 124 odst. 1. písm. c) zákona o pobytu cizinců]: a) bylo pravomocně rozhodnuto o správním vyhoštění žalobce, b) žalobce v době stanovené tímto rozhodnutím nevycestoval a c) zvláštní opatření za účelem vycestování dle tohoto zákona nebylo s ohledem na okolnosti možné využít. Poslední podmínka byla odůvodněna nikoliv pouze tím, že se žalobce na území nacházel nelegálně (jak tvrdil), ale rovněž bylo zvažováno chování žalobce na území České republiky (zejména jeho trestněprávní a přestupková minulost), finanční možnosti žalobce a jeho osobní, majetkové a rodinné poměry. Co se týče doby trvání zajištění (90 dnů), neshledal městský soud rovněž žádné pochybení. Žalovaný předestřel postup, který je nutný k výkonu správního vyhoštění (byť tak mohl učinit podrobněji) a rovněž dodržel maximální možnou dobu zajištění stanovenou zákonem (180 dní).

[5] Proti rozsudku městského soudu podal žalobce (*stěžovatel*) kasační stížnost, ve které však povýtce v podstatě jen opakuje žalobní námitky. Městský soud údajně nesprávně posoudil právní otázku – naplnění zákonných podmínek pro zajištění dle § 124 odst. 1. písm. c) zákona o pobytu cizinců. Toto opatření je krajním řešením (*ultima ratio*), přičemž správní orgány při jeho uložení musí vždy postupovat s ohledem na individuální okolnosti daného případu. To se ale v případě stěžovatele nestalo. Podle stěžovatele byla hodnocena pouze jeho minulost a správní orgány vycházely z nesprávných skutečností. Stěžovatel uvádí, že na území České republiky vlastní nezanedbatelný majetek, který mu však byl odcizen ze skladu. Zpochybňuje rovněž dobu trvání zajištění, která byla určena na základě statistických informací bez zvážení jeho konkrétní situace.

[6] Žalovaný se ke kasační stížnosti nevyjádřil.

[7] Nejvyšší správní soud se po posouzení procesních náležitostí kasační stížnosti zabýval otázkou její přijatelnosti (§ 104a ve spojení s § 31 odst. 2 s. ř. s.), neboť se jedná o věc, v níž rozhodovala samosoudkyně. Zabýval se tedy tím, zda kasační stížnost svým významem podstatně přesahuje vlastní zájmy stěžovatele [viz např. usnesení NSS ze dne 26. 4. 2006, č. j. 1 Azs 13/2006 - 39, č. 933/2006 Sb. NSS, jehož závěry lze vztáhnout i na ostatní typy řízení, v nichž se otázka přijatelnosti kasační stížnosti posuzuje (k tomu srov. usnesení NSS ze dne 16. 6. 2021, čj. 9 As 83/2021 - 28, č. 4219/2021 Sb. NSS)]. Pouze přijatelná kasační stížnost je totiž způsobilá za účelem věcného přezkumu napadeného rozhodnutí městského soudu.

[8] Jak se přitom podává z konstantní judikatury zdejšího soudu, přesahem vlastních zájmů stěžovatele je jen natolik zásadní a intenzivní situace, v níž je – kromě ochrany veřejného subjektivního práva jednotlivce – pro Nejvyšší správní soud též nezbytné vyslovit právní názor k určitému typu případů či právních otázek. To prakticky znamená, že přesah vlastních zájmů stěžovatele je dán jen v případě rozpoznatelného dopadu řešené právní otázky nad rámec konkrétního případu. Primárním úkolem Nejvyššího správního soudu

v tomto řízení je proto nejen ochrana individuálních veřejných subjektivních práv, nýbrž také výklad právního řádu a sjednocování rozhodovací činnosti krajských soudů.

[9] O přijatelnou kasační stížnost se tak prakticky může jednat v následujících typových případech:

1) Kasační stížnost se dotýká *právních otázek, které dosud nebyly vůbec či nebyly plně řešeny judikaturou Nejvyššího správního soudu*.

2) Kasační stížnost se týká *právních otázek, které jsou dosavadní judikaturou řešeny rozdílně*. Rozdílnost v judikatuře přitom může vyvstat na úrovni krajských soudů i v rámci Nejvyššího správního soudu.

3) Kasační stížnost bude přijatelná pro potřebu učinit tzv. *judikatorní odklon*. To znamená, že Nejvyšší správní soud ve výjimečných a odůvodněných případech sezná, že je namístě změnit výklad určité právní otázky, řešené dosud správními soudy jednotně.

4) Další případ přijatelnosti kasační stížnosti bude dán tehdy, bylo-li v napadeném rozhodnutí krajského soudu shledáno *zásadní pochybení, které mohlo mít dopad do hmotně-právního postavení stěžovatele*. O zásadní právní pochybení se v konkrétním případě může jednat především tehdy, pokud:

a) Krajský soud ve svém rozhodnutí *nerespektoval ustálenou a jasnou soudní judikaturu* a nelze navíc vyloučit, že k tomuto nerespektování nebude docházet i v budoucnu.

b) Krajský soud *v jednotlivém případě hrubě pochybil* při výkladu hmotného či procesního práva. Zde je však třeba zdůraznit, že Nejvyšší správní soud není v rámci této kategorie přijatelnosti povolán přezkoumávat jakékoliv pochybení krajského soudu, ale pouze pochybení tak výrazné intenzity, o němž se lze důvodně domnívat, že kdyby k němu nedošlo, věcné rozhodnutí krajského soudu by bylo odlišné. Nevýrazná pochybení především procesního charakteru proto zpravidla nebudou dosahovat takové intenzity, aby způsobila přijatelnost následné kasační stížnosti.

[10] Přijatelnost kasační stížnosti je tedy třeba odlišovat od přípustnosti kasační stížnosti na straně jedné a důvodnosti na straně druhé. Přípustnost (či tedy spíše absence některého z důvodů nepřípustnosti) kasační stížnosti je dána splněním zákonných procesních předpokladů (podmínek řízení), jako je včasné podání kasační stížnosti (§ 106 odst. 2 s. ř. s.), řádné zastoupení (§ 105 odst. 2 s. ř. s.), absence dalších zákonných důvodů nepřípustnosti (§ 104 s. ř. s.) apod. Důvodnost kasační stížnosti na straně druhé je otázkou věcného posouzení kasačních důvodů stěžovatelem uváděných (§ 103 odst. 1 s. ř. s.). Jinými slovy vyjádřeno, teprve je-li kasační stížnost přípustná i přijatelná, Nejvyšší správní soud posoudí její důvodnost.

[11] Ze shora uvedeného obecného vysvětlení postupu Nejvyššího správního soudu v těchto řízeních je také patrno, že je primárně úkolem (a především zájmem) samotného stěžovatele (resp. jeho zástupce), aby soudu poskytl přesvědčivou argumentaci právě k otázce přijatelnosti kasační stížnosti, tedy aby uvedl racionální důvody, pro které návrh přesahuje jeho vlastní zájmy ve shora uvedeném smyslu. Není úkolem Nejvyššího správního soudu, aby tyto důvody „domýšlel“ namísto něj. Podstata každého soudního řízení totiž spočívá v tom, že úkolem soudu je spravedlivě rozhodnout na základě aplikovaných právních norem a jejich dřívějšího výkladu judikaturou, přičemž účastníci řízení za tímto účelem soudu poskytují skutková tvrzení, předkládají důkazní návrhy a uvádějí argumentaci, která je způsobilá přesvědčit soud o správnosti jimi zastávaného řešení rozhodovaného případu.

[12] Nic takového však stěžovatel a ani jeho zástupce neučinili, neboť na vysvětlení (případné) přijatelnosti kasační stížnosti zcela rezignovali a stížnostní argumentace se omezuje v podstatě jen na popis skutkových okolností věci a polemiku s vydanými rozhodnutími. Takto pojatá argumentace se však zcela míjí se shora popsaným institutem přijatelnosti kasačních stížností. Jinými slovy vyjádřeno, stěžovatel netvrdí, že by v daném řízení byla řešena nějaká „nová" právní otázka, že by nebyla respektována judikatura soudů anebo že je namístě učinit judikaturní odklon.

[13] Nad rámec stížnostní argumentace Nejvyšší správní soud uvádí, že v nyní posuzovaném případě nezjistil hrubé pochybení při výkladu hmotného či procesního práva.

[14] Podle judikatury NSS, se kterou pracoval žalovaný i městský soud (srov. rozhodnutí rozšířeného senátu ze dne 28. 2. 2017, č. j. 5 Azs 20/2016 - 38, 3559/2017 Sb. NSS; usnesení ze dne 22. 8. 2022, čj. 5 Azs 390/2020 - 35, usnesení ze dne 12. 10. 2016, čj. 10 Azs 102/2016 - 56) je před zajištěním cizince dle § 124 odst. 1 písm. c) nutno zvážit jeho osobní, majetkové a sociální poměry. Uložení zvláštních opatření dle § 123b odst. 1 písm. a) – d) zákona o pobytu cizinců má zásadně přednost před zajištěním, ke kterému je možné přistoupit po zohlednění subjektivní složky, tj. možností a ochoty cizince se těmito opatřeními řídit a zároveň objektivní složky, tedy že neexistuje důvodná obava, že by se cizinec případnému výkonu správního vyhoštění vyhýbal. Tím se správní orgán i městský soud řídily a svůj postup řádně odůvodnily a stěžovatel nijak nevymezil, v čem by měl jeho případ svým významem v kontextu judikatury NSS (z níž městský soud vycházel) podstatně přesahovat jeho vlastní zájmy.

[15] Námitka ohledně stanovení délky zajištění rovněž nemůže založit přijatelnost kasační stížnosti. Nejvyšší správní soud totiž setrvává na právním názoru, že správní orgán musí v rozhodnutí o zajištění, jímž se stanoví doba jeho trvání, uvést *„jaké všechny úkony bude pravděpodobně nezbytné provést k přípravě realizace správního vyhoštění konkrétní osoby. Dále lze nepochybně požadovat, aby správní orgán kvalifikovaně na základě svých zkušeností upřesnil v odůvodnění rozhodnutí svůj odhad, jak dlouho zabere provedení každého ze specifikovaných úkonů* […]. *Správní orgán musí posuzovat uvedené otázky přísně individuálně, nikoliv paušálním odhadem"* (rozsudek NSS č. j. 1 As 93/2011 79, bod 22; srov. též rozsudky NSS ze dne 13. 8. 2020, č. j. 1 Azs 143/2020 48, bod 35, nebo ze dne 13. 10. 2022, č. j. 9 Azs 107/2022 41, bod 17; viz bod VI rozhodnutí žalovaného a body 39-40 rozhodnutí městského soudu).

[16] Uvedl-li stěžovatel, že správní orgán při rozhodování o zvláštních opatřeních dle zákona o pobytu cizinců vycházel z nesprávných skutečností (jako příklad zmiňuje vlastnictví majetku na území České republiky), je tato námitka nepřípustná, neboť byla uplatněna až v kasační stížnosti, přičemž stěžovateli nic nebránilo uplatnit ji již v předcházejícím řízení (§ 104 odst. 4 s. ř. s.). Nejvyšší správní soud konstatuje, že správní orgán i městský soud založily rozhodnutí na skutečnostech, které jim sdělil sám stěžovatel.

[17] Ze všech shora uvedených důvodů Nejvyšší správní soud odmítl kasační stížnost pro nepřijatelnost, protože stěžovatel neuvedl žádný důvod, pro který by svým významem podstatně přesahovala jeho vlastní zájmy a žádný takový důvod neshledal ani Nejvyšší správní soud nad rámec stěžovatelem uplatněné argumentace.

[18] Pro úplnost soud uvádí, že samostatně nerozhodoval o návrhu na přiznání odkladného účinku, neboť rozhodl bez zbytečného odkladu po obstarání nutných podkladů pro rozhodnutí a zároveň ve lhůtě do 30 dnů od podání kasační stížnosti, takže by toto rozhodování bylo nadbytečné.

[19] O náhradě nákladů řízení soud rozhodl podle úspěchu ve věci (usnesení rozšířeného senátu ze dne 25. 3. 2021, čj. 8 As 287/2020 - 33, č. 4170/2021 Sb. NSS, body 51–53). Stěžovatel úspěch neměl, proto nemá právo na náhradu nákladů řízení a žalovanému, které by jinak toto právo měl, žádné náklady nad rámec běžné úřední činnosti nevznikly.

[20] Nejvyšší správní soud ustanovil stěžovateli zástupce, advokáta Mgr. Dalibora Lípu. Stěžovatel však podal odůvodněnou kasační stížnost sám, přičemž advokát se nad rámec kasační stížnosti nevyjádřil, k telefonickému dotazu soudu sdělil, že kasační stížnost nebude doplňovat a soudu nezaslal ani informaci o provedených úkonech ve věci. Nejvyšší správní soud proto ustanovenému zástupci nepřiznal žádnou odměnu, jelikož je zjevné, že nevyvinul a ani vyvinout nehodlal žádnou aktivitu k zastupování stěžovatele.

Poučení: Proti tomuto usnesení **nejsou** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 30. srpna 2024

Vojtěch Šimíček
předseda senátu